

HÉTFALU

SZERKESZTŐK: HOCHBAUER GYULA
ÉS DR. KOVÁCS LEHEL ISTVÁN

ALAPÍTOTTA ÉS SZERKESZTETTE (1906–1911):
DR. FEKETE ENDRE ÉS KISS BÉLA

• FEKETE MAGDA

A ZAJZONI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG MÉLTATÁSA

Tisztelt ünneplő gyülekezet!

Engem ért az az igen nagy megtiszteltetés, hogy a több évszázados zajzoni egyházközség hitet és közösséget építő, a magyar szellemiséget megtartó és fenntartó szerepéről, múltjáról és jelenéről az idei Zajzoni-díjak átadási ceremóniáján dicsérő beszédet mondjak. Felemelő érzés, egyszerre öröm és komoly kihívást jelentő feladat.

Engedjék meg, hogy dióhéjban szóljak az elmúlt századok leginkább említésre méltó eseményeiről. Akárcsak Hétfalu magyarsága kialakulásának ideje, Zajzon falu létrejötte is messze a történelem homályába vész. Legkorábbi adat egy 1222-es évszám. Orbán Balázs szerint a falu Honorius pápa egyik bullájában Serzylon névvel szerepel. Ettől az évszámtól számítva kerek 800 éves lenne idén a falu.

Nagy Lajos király idejéből, 1366-ból származik egy adománylevél, amely Zlánfalva néven említi a települést.

1367-ben egy brassói Jakab nevű nemesember tulajdonába kerül a falu, itt már Zayzen szerepel az adománylevelén. A jelenlegi Zajzon névváltozatát 1500-as évek elején nyeri el.

Zajzon Barcaság része. Így, ami az egyház és a gyülekezet megalakulását illeti Zajzon követte a tájegység történelmének széljársát. 1887-ig a barcasági szász esperesség fennhatósága alatt működött.

A protestanzizmus első századában (1540-1650 között) Zajzont függőségi állapotban leljük fel. Előbb a csernátfalusi Szent Mihály egyház leányegyházaként, filiáléjaként működik.

Hétfaluban 1544-ben három nagy egyházközség és három iskola létezik: Szentmihályfalu, Hosszúfalu és Háromfalu – tudjuk meg egy ezen évből származó protokollumból. Tatrangon, Pürkerecen és Zajzonban összesen 59 jobbágycsalád él és adózik és tartja el a lelkészt és az iskolamestert évi 10 amperttel, tűzifával, házilag sütött kenyérrel.

1765-ben Joseph Teutsch brassói krónikás szerint 185 evangélikus magyar él Zajzonban. Ekkor már áll az a temetőben, az 1759-ben fából épített kis „parokia” egy haranggal a tornyában. Minden hónapban egyszer vasárnap istentiszteletet tartanak benne, havonta egy alkalommal a pürkereci templomba invitálja a harang a híveket...

1799-ig áll ez a kis kápolna. Ekkor megépítik a jelenleg is álló templomot, amelyet 1836-ban meghosszabbítanak.

1818-ig a zajzoni egyház Pürkereci filiáléja. S bár a pürkereci lelkész Zajzonban magánházaknál is tart istentiszteletet annak az úrbéri összeírás szerint „46 jószágos, 54 pázsintos gazdának és 16 özvegynek”, amely a községet lakja, megérik az idő a szétválásra, önállósá válásra. 1818-as évtől indul meg tehát az zajzoni anyakönyvvezetés. De a gondok már jóval hamarabb megkezdődnek. Érdekes művelődés-és egyháztörténeti adat az a bejegyzés, amely a kiválások okát magyarázza:

1795-ben a zajzoniak levelet írtak ezt ügyben az akkori szász püspöknek. Ebből idézek egy részletet: „*hogy nekünk szegény zaizoni Lakosoknak méltoztassék egy Papot rendelni és adni mert mint hogy eddig a Pürkeretzi Templomba jártunk az Isteni Szolgálatra, most már tovább oda nem akarunk járni bizonyos okokra való nézve, mert ő vélek Istenesen és nyugodalmason meg nem élhetünk Semmiképpen, a mi Lelkünk igen meg kételenedett és kárhuzatos minékünk a Templomba valo bémenetelünk, kiváltképen ki jövetelünk, mert jollehet ugyan az erősebb emberek el mehetnek Purkeretzre a Templomba, de mikor kijönnek a Templomból, mindgyárt vešekednek a Purkeretzi emberek. Más oka pedig ezis, hogy vagynak minálunk olyan öreg erőtelen emberek és Ruhátlan Ősegynek, a kik oda nem mehetnek a Templomba. Sőt azis történt hogy a Terhes Aszszonyok majd meg holtanak*

a mezőn a Téli időnek mostohasága miatt el annyéra hogy Férjfiu emberek hozták haza őket, a mellyis igen fájdalmas és nyomoruságos állapot minékünk.”

1818-tól 1848-ig a falu első papja Csernátfalusi Bartos Mihály evangélikus lelkész, iskolamester és jegyző, egyben a rendes iskola első tanítómestere. 1828-ban Hétfalu első iskoláját ő építette s homlokzatára a híressé vált feliratot helyezték: Zajzoni kis ecclesia építette, mert iskola. 1845-ben 3200 ft-ból az akkori egyik legszebb jelenleg is álló papi lakot tető alá hozta. A feljegyzések szerint ő volt az, aki a zajzoniak körében a magyar érzelműséget és a hazafias szellemet elterjesztette, amelyben Orbán Balázs szerint a zajzoniak kiválók. 1818-ban Rab István, a költő apja díszes papi széket készíttetett az egyháznak. A Bartos Mihály által vezetett evangélikus gyülekezet karolta fel és indította el útján Zajzon híres szülöttjét, Rab Istvánt, a költőt.

Barthos Mihály utóda 1848-tól 1852-ig Halmágyi Török József tiszteletes. 1853-1858 között Kaposi Molnár Géza szolgál a gyülekezetben, majd két évvel át ifjabb Török József követi.

1861-1892 között Hosszúfalusi Papp György végzi a szolgálatot, aki mint 48-as honvéd igen lelkes és a haza ügye mellett elkötelezett egyházfi. Terjesztette is a hazafias eszméket hívei között. Az ő idejében cserélik le az orgonát és a meglévő borna-

padok helyett kényelmesebb hátsó padokat helyeznek a templomba.

1893-1899 között Szórády Lajos szolgálata alatt az 1895. évben kibővítették a karzatot. 1899-1908 között Rozsondai Károly a lelkész. Ekkor kőből készült keresztlómedence kerül a templomba, illetve az orgonát is módosítják. 1908-1913 között Jónás András a falu lelképásztora, ekkor gyönyörű oltárképpel gazdagodik a templom, melyet Sipos Jánosné ajándékoz a gyülekezetnek. Jónásról feljegyezték, hogy készségesen adatokkal szolgál az érdeklődőknek az egyház történetéről. 1913-ban Dávid Károly kerül a gyülekezet élére 1940-ig. Az ő lelkési szolgálata alatt szerveződik Zajzonban A Zajzoni Evangélikus Ifjúsági Egyesület, melynek tagjai Zajzoni Rab István költő születésének 100. évfordulójára emlékünnepséget szerveznek a helyi Concordia szálló helyiségeiben. Ezen az ünnepségen a lelkész is aktívan részt vállal, ő tartja a megnyitó beszédet. A rendezvényből befolyt összeget jótékony célra fordítják a szervezők. 1922-ben új harangot állítanak fel.

1949 és 1953 között Raduch György a gyülekezet lelkésze. 1944-1947 között a lelkes zajzoni gyülekezet egy emeletes 350 nm-es gyülekezeti házat épít. Egyházi használatára sajnos nem kerülhet sor, mivel 1947-ben államosítják a gyülekezet ingatlanait, földjeit, erdőit.

(Folytatása a 2. oldalon.)

● FEKETE MAGDA

A ZAJZONI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG MÉLTATÁSA

(Folytatás az 1. oldalról.)

A kommunista államhatalom megvonja a gyülekezet megélhetési eszközeit. Raduch György lelkészi szolgálatát követi 1954 és 1962 között Lőrincz Samu, majd 1962-től Raduch Levente szolgálata 1971-ig.

1971-től a krizbai születésű Rab Gyula lesz a zajzoni gyülekezet lelkipásztora. Egy 40 évig tartó lelkészi szolgálat kezdődik az egyházközség történetének közelmúltjában. A nehéz anyagi helyzet ellenére 1977-ben a nagy földrengés után a gyülekezet megjavítja megrongálódott templomát, a papi lakon is végez javításokat.

A 89-es fordulat után változás áll be a zajzoni egyházi életben. Hosszas huzavona után sikerül visszaszerezni a nagy gyülekezeti házat, az államosított földeket, az erdőket, a teljes ingatlan vagyont. 1992-1993-ban helyi kőművesmester és csapata egy gyönyörű gyülekezeti házat, mellé konyhát épít a parókia udvarán, pezsgő közösségi élet veszi kezdetét. Később ravatalozó ház is épül a temetőben.

1999. július 18-án a zajzoni evangélikus egyházközség megünnepli temploma 200 éves jubileumát.

Mindeközben a lelkész testvéregyházi kapcsolatot ápol a finn egyház diakóniájával, ennek eredményeként finn segítséggel teljesen átépítik, modernizálják a brassói tüdőkórházat (Aleea Dealul Spiri 12). A finnországi testvérgyülekezet mellett magyarországi, a tordasi és az óbudai gyülekezetekkel is kapcsolatokat hoz létre és ápol.

A 90-es évek elejétől ismét megengedett hittanórát tartani az iskolában. A lelkész bejár az iskolába vallásórákat tartani, hiszen kulcsfontosságú feladatnak tartja a gyerek, az ifjak lelki, hitbeli nevelését. Vasárnapi iskolát tart rendszeresen és ifjúsági csoportot vezet, híveit rendszeresen látogatja, öregeket, betegeket karol fel. A gyülekezet művelődési és kulturális életének is szervezője, otthont adója és mozgatója, élénken és lelkesen kapcsolódik be a helyi közéletbe.

Az egyházközségen belül folyó munkának része volt mindenkori a falu népének művelése, a fiatalok tanítása, lelki üdvének elnyerése mellett kultúrájának, magyar nyelvtudásának fejlesztése, ápolása. Zajzonban Bálint György fohnagy idején, az 1700-as évek elején az oktatás a „parochialis” házban zajlott a pürkercezi rektor felügyelete alatt. 1700-

tól 1871-ig elemi szintű lutheránus felekezeti népiskolaként működött.

Feljegyzések bizonyítják, hogy nehéz időkben az egyház talált módot az elakadás feloldására, így pl. amikor 1936-ban újraindulhatott a felekezeti iskola, de épület nem létezett erre a célra, az egyház magánszemélyektől bérelt nagy befogadóképességű tág udvarú családi házakat taníttatás céljára. 1842-ből származik az a bejegyzés, miszerint a Tízfaluban és Brassóban szolgáló lelkészek (Zajzonban ekkor Barthos Mihály szolgál) közkönyvtárat, olvasókört alapítottak és vezettek népművelő szándékkal.

A falu leghíresebb szülőtte, Zajzoni Rab István, bár szegénysorsú földműves családból származott, de sokat köszönhet az egyházi pártfogásnak. Amint a feljegyzések leírják, apja, Rab István 30 évig volt a zajzoni egyház gondnoka, Bartos Mihály lelkész jobbkeze. Együtt újítták meg a templomot, építették meg a község iskoláját, a papi és a tanítói lakot. Az apa viszi be a faluban elvégzett 7 osztály után a szász gimnáziumba tanulni gyermekét, hiszen a hétfalusi magyar földműves sarjának az egyedüli elérhető életpálya a lelkészi, ez is csak úgy lehetséges, ha szászok neveldéjébe kerül.

2010 októberétől ifj. Domokos Jenő ifjúsági lelkész kerül a gyülekezet élére. Folytatódnak a templomjavítási munkálatok, új orgonát vásárolnak, kántorképzés indul a parókián, néptáncgyűttes alakul.

Amint az elhangzottakból kitűnik a zajzoni evangélikus egyház híven és feltétel nélkül szolgálta mindenkori a falu népét. Feladatának tekintette a hívek lelki gyarapodásán kívül az ifjúság tanítását, nevelését, a magyar nemzeti érzés erősítését, a magyar nyelv és kultúra ápolását. Nem csoda, hogy Hétfalu leghíresebb szülőtte, Zajzoni Rab István költő innen indult útnak. A falu büszke híres szülőttjére, hűségesen ápolja emlékét. A zajzoni kultúrotthon a Zajzoni Rab István Gyülekezeti Ház nevet viseli, szépen berendezett emlékszoba, gondozott síremlék, a szülői házon elhelyezett márványtábla valamint a szülőházával szemben álló mellszobor őrzi a költő emlékét.

Az egyházközséget, évszázadokon átívelő értékmentő, a falusi hagyományokat ápoló, nemzetfenntartó tevékenységéért illesse köszönet és elismerés!

● HOCHBAUER GYULA

KIKNEK AZ EMLÉKÉT IDÉZI A „CSÁNGÓ SZOBOR”?

(Folytatás előző lapszámunkból.)

Koós Ferenc adatai szerint tíz türkösi áldozata volt a „véres karácsonynak”: Tóthpál István 27 éves, Marin János 45 éves, ifj. Szász György István 17 éves, Bekes István 18 éves, Öreg Pap János 65 éves, Szász István György 60 éves, Antal Bacsó Mihály 47 éves, Vereske Mihály 62 éves, Molnár János 42 éves és Buda András 75 éves.

Különösen a civil és katonai áldozatokkal kapcsolatos türkösi adataink okoznak értelmezési nehézséget, és egyben arra is figyelmeztetnek, hogy ezeket a kérdéseket csak a tágabb térség eseményeinek viszonylatában érdemes és szabad vizsgálni.

Már Bácsfalunál látszott, hogy nem csak evangélikusok vettek részt a szabadságharc itteni eseményeiben, csak a többfelekezetiesség miatt az esetenkénti áldozatokat a különböző felekezetek egyházközségei tartották nyilván. Ezt tovább bonyolítja az, hogy a türkösi római katolikus egyházközségnek a leányegyházközsége volt a bodolai, ami azt is jelentette, hogy a Bodolára vonatkozó anyakönyvelést is Türkösből végezték. De nemcsak emiatt szükséges Bodolát is bevonunk esetleges vizsgálódásainkba, hanem amiatt is, mert „az események sem tartották tiszteletbe a települések határait”, hanem adminisztratív területi egységeket átívelve működtek. Különös harci eseményekből szövődött már a Barcaság első jelentős hadi megmozdulása is, az 1848. november 23–24-i bodzai csatározás, melynek a részletes mozzanataira csak következtetni lehet szubjektív leírásokból (Carl Thiess *Revolutionjahren 1848 und 1849* című naplószerű visszaemlékezése, Orbán Balázs csataleírása A Székelyföld leírásának VI. kötetében, a *Gazeta de Transilvania* 1848. nov. 29-i híre a bodzai harcokról), de tényről rögzít a bodolai református egyházközség 1834–1875 közötti időszakra vonatkozó anyakönyve: „A bodolai Magyarok és Oláhok felparancsoltatván a Bodzára a Székelyek helyeinek elfoglalására a többiek között id. Dudás József is felmenvén, a székelyek által megöletett [...] A Bodzán temettetett el. [...] Az Oláh csoport Bodolára jövén az Oláhok is hatalommal kiharancsoltattak, hogy a Bodzára csatára a Székelyek helyére menjenek. El is menvén nagy romlása esett ott az Oláh csapatnak, kik a Magyarokat akarták

pusztítani s öldösní, de megfordult a kocka, a Székelyek verték szélylyel az Oláhokat s halott lövést kapott Krizbai János is, mely mián meghalódott 8-ik Decembris és eltemettetett 9-ik Decembris.” Közérthetőbben: Bodzánál a határt őrző székely hovádk ellen Brassóból kivezért ellenforradalmi hadak bodolai románokat és magyarokat arra kényszerítettek, hogy velük együtt a székelyek ellen harcba vonuljanak. Közülük a két nevezett székely fegyver végett.

Virág Katalin bodolai cigánynő „nem élhetett a zenebona miatt, minden szertartás nélkül temettetett el a falusiak által Bodolán” (türkösi római katolikus, 1830–1857 vezetett anyakönyv bejegyzése). Tehát ő az itteni események második ártatlan női áldozata.

De ennél nehezebben értelmezhető az olvasó számára a türkösi, árulók kivégzésére vonatkozó bejegyzés. Eszerint: Vánczel János 40 éves bodolai születésű brassói kőműves és Imre Miklós brassói születésű, hosszúfalusi darabont 1848. december 10-én „mindketten kemény vád és nehéz gyamú alá esvén elfogattak és itten örökődő hadak előcsapatainak parancsnoka rendeletéből és haditörvényszék döntése alapján rögtönítélet által kivégeztettek Türköson” (1830–1857 között vezetett türkösi római katolikus anyakönyv).

A csernátfalusi 1848 decemberi áldozatok jegyzéke jelenlegi tudásunk szerint nem okoz értelmezési nehézséget, mivel ötük közül Szász Kurucz János 52 éves, Székely Pajor Mihály 49 éves és Csarmazi Márton 27 éves 23-án, Dénes János 16 éves december 14-én, Soós Márton 42 éves december 24-én esett áldozatul.

Észrevehetjük, hogy Bácsfalutól Hosszúfal felé haladva csökkent a karácsonyi áldozatok száma, és azt is, hogy itt is van egy december 14-i áldozat, amikori a legtöbb hosszúfalusi áldozat. Az első észrevétel Borcsa Mihály visszaemlékezésével magyarázható, mely szerint a szász fegyveresek nem vonultak Bácsfalunál tovább, csak a román népfelkelők, meg azzal, hogy a támadásról értesülő következő falvak népe nem tanúsított a bácsfalusiakéhoz hasonló ellenállást, hanem elmenekült.

A december 14-i magyarellenes fegyveres fellépés Hosszúfalura öszszpontosult.

(Folytatása a 3. oldalon.)

• HOCHBAUER GYULA

KIKNEK AZ EMLÉKÉT IDÉZI A „CSÁNGÓ SZOBOR”?

(Folytatás a 2. oldalról.)

Egyetlen csernátfalusi áldozata volt. Koós Ferenc jegyzéke szerint az öt hosszúfalusi december 14-i áldozat: Szász György 77 éves, Deák Józsi Péter 68 éves, ifj. Köpe Fálnagy András 35 éves, Tóth Mihály 62 éves, Sárai János 35 éves; Vajda Csabai Márton 45 éves, Czigány György. Csukás Andrásról Koós Ferenc nem jegyzi meg mikor esett áldozatul, Dávid Istvánról megjegyzi, hogy „annyira megverték, hogy később esett áldozatul.” Szász György evangélikus lelkész kegyetlen kivégzéséről több változatot is őriz a hagyomány.

Bölöni Lajos, iskolamester a véletlen áldozata lett. Koós Ferenc úgy ítélte meg, hogy ennek ellenére méltó, hogy emlékét őrizze az utókor.

Sükösd Sámuel református lelkész a kozákok lötték agyon 1849. június 20-án miközben Tömösről Háromszék felé menekült, Hosszúfalú határában. A tömösi csata tábortábori lelkészét nem hagyhatták ki azok közül, akiknek emlékét állítottak Borcsa Mihály kezdeményezésére és Koós Ferenc szervezésével 1890-ben.

Az alapkönyvészetnek számító jegyzékben 7 tatrangi neve szerepel december 23-i „vértanúként”: Vánca Péter 38 éves, Csere Péter 46 éves, Csere Mihály 45 éves, Pára János György, Kajtsa József 39 éves, Szonda Tamás 50 éves, és Vánca Samu 53 éves. Koós Ferenc nem említi – a

tatrangi anyakönyv szerint – a meneküléskor az erdőben megfagyott gyermekek.

Ám Tatrang körül is voltak olyan fegyveres események, amelyek emberáldozatokat követeltek: Farkas József 27 éves római katolikus bodolai napszámos és Dudás János 27 éves római katolikus bodolai napszámos „*mint nemzetőrök és önkéntes honvédek kiharcoltatva többedmagukkal Tatrangra átmentek a zenebonás oláhokat elfogni, hol is ezek ketten a népfölkelés alkalmával azon zenebona következtiben ölettek.*” És ha rájuk is emlékezünk, akkor nem hagyhatjuk ki a református bodolaiakat sem: „*17-ik Decembris: Barta György 19 éves ifjú legény meglövetett, úgy Farkas György 29 éves nő ember és Tar Mihály 22 éves [...] 18 Decembris: Ugyan meglövetett Veres György ifjú 8 éves korában, Veres János fia [...]*” (a bodolai református egyházközség 1834–1875 közötti időszakra vonatkozó anyakönyve).

*

Szándékosan nem összegzek számszerűen. Valamennyiüket meg kell, hogy őrizze a közösség emlékezete. Biztos vagyok benne, hogyha Koós Ferencnek annak idején ezek az adatok álltak volna rendelkezésére, akkor összesítésének az eredménye nem 51 lett volna.

Ha ismételve meg is szoktuk az 51-et, gondoljuk utána a többit is!

Szent öröme közt vártuk a Megváltó születését,
Nem sejtők a halált
s íme lesujta reánk;
Nem szakadt meg azért örömünk,
mert égbe menénk fel,
S égből nézi szemünk:
boldog drága honunk

Oh ne sirasd a dicsőt,
a hazáért vérrel áldozót.
Sírhalmán a virág.
lásd. koszorúba gyüle.
S a kegyelet feltűzi fejére,
hogy intse az élőt:
Élnünk szép a honért,
szebb meghalni azért.

• HLAVATHY ZSUZSÁNNA, SIPOS EMESE

VISSZATEKINTÉS A BARCASÁGI CSÁNGÓ ALAPÍTVÁNY 2022-ES TEVÉKENYSÉGÉRE

Különleges évet zárhattunk a Barcasági Csángó Alapítványnál. Bár az elmúlt két évet a COVID járványhelyzet jellemezte, idén hirtelen ez megváltozott, és újból indult a megszokott, pörgős élet. Ez alól nem volt kivétel a mi életünk sem az alapítványnál, hiszen a mindennapi teendők fennállásával, megint voltak teendők, a programok, az események. Eleinte, hirtelen szokatlan változásnak tűnt, de hiányzott ez a mozgékony időszak, így hamar visszaálltunk a régi kerékvágásba.

Saját programjaink februárban kezdődtek el, amikor Apácán tartottunk egy könyvbemutatót a Barcasági Füzetek sorozat első három kötetéről: *Írott tojások*, *Receptek* és *Szöttesek*. Akkoriban ez a három füzet már megjelent, de elkezdtük az előkészületeket, tervezést, pályázást a negyedik füzet kivitelezésére.

*

A következő programunk az I. Barcasági Síkupa volt, amit a 4VillageE-vents-el közösen szerveztünk meg, március 19-én, a Brassópojánán. Egy új rendezvény lévén, sok szerveződéssel járt, de a nap végére nagy elégtételt nyújtott, ahogyan a résztvevők mosolygós arcán végignézhattunk. Áprilisban folytattuk a már hagyományos tojásírás éjszakája programunkat Négyfaluban, amikor hajnalig lehet írni és festeni a tojásokat. Tavaly is nagy sikere volt, virradatig éppen nem, de hajnali 4-ig voltunk jelen. Újdonság más évekhez képest, hogy az eseményt sikerült Bracuújfaluban és Brassóban is megszervezni a helyi szervezetek bevonásával.

A májusi hónap a felsoroltaknál még jobban zsongott, hiszen bekapcsolódtunk olyan eseményekbe, amelyekben nagyon aktív partnerei voltunk a szervezőknek. Első hétvégén helyszínt biztosítottunk a Hétfalusi Ifjúsági Napoknak, ahol hat csapat fiatal vetélkedett a nyeregyért. Tevékenységünk folytatódott a Zajzoni Rab István Középközépiskola ünnepével, hiszen tavaly költőnk, Zajzoni Rab István születésének 190., illetve halálának a 160. évfordulója alkalmából egy többnapos rendezvényt hoztunk létre az iskola pedagógusaival együtt, ahová nemcsak helybeliek látogattak el, hanem a kisújszállási testvértelepülésünkről is érkeztek

vendégek. Az esemény keretein belül szülők majálisa, mozgóverseny, ünnepi istentisztelet, versmondó verseny, „Zajzoni-workshop” színesítette a programot, ahol a megye minden magyar iskolájából részt vettek a diákok. Az esemény lebonyolítása után, ugyancsak májusban, részt vettünk Magyarországon a Szentendrei Skanzen keretében szervezett Erdélyi tájegység hivatalos megnyitóján, képviselve a barcasági tájegységet és helybéli értékeinket.

*

A zsúfolt tavasz után következett a nyári periódus, amit ugyancsak ilyen lelkesen kezdtünk, hiszen gyereknap alkalmából, június 1-én, vidám, játékos és érdekes gyermeknapot szerveztünk udvarunkon. Önerőből, partnereink segítségével és a Bibas Kft. támogatásával szerveztük meg először Négyfaluban a gyermeknapot, amely hatalmas sikernek örvendett. Udvarunk egész nap zsongott a gyerekektől. Népi játékok, lovasbemutató, arcfestés, lufifújás, filmvetítés, mondókázás, szabadulószooba, sárkánykészítés, kisvasút-kiállítás, fagyisarok színesítette a kínálatot, amelyekből válogatni lehetett korosztály szerint. Június a gyerekek hónapja volt, hiszen kéthetes napközis tábor következett az alapítvány helyszínén, június 27. és július 8. között. A gyerekek 9 és 16 óra között lehettek nálunk, három csoportba osztva, amikor kézműveskedtek, néptáncoltak, énekeltek és játszottak, felváltva. Csoportonként 30 gyereket tudtunk befogadni, mindegyik csoport majdnem tele volt, így heti 80 gyereknek biztosítottunk foglalkozást a tábor ideje alatt. A nyár további részében helyet, infrastruktúrát, lehetőséget biztosítottunk helyi vállalkozóknak, hogy további táborokat szervezzenek és ez által is biztonságos, oktató jellegű programokat ajánlva a helyi közösségnek.

Augusztus végén bonyolítottunk le egy továbbképzőt a helybéli magyar iskolák pedagógusai számára, ahol alkalmuk volt a Mozaweb oktatási felület segítségével elsajátítani az okostáblákhoz tartozó applikációk használatát, csínját-bínját, hogy a következő iskolaévben sikeresen lehessen ezt használni a gyerekekkel az osztályokban.

(Folytatása a 4. oldalon.)

• HLA VATHY ZSUZSÁ NNA, SIPOS EMESE

VISSZATEKINTÉS A BARCASÁGI CSÁNGÓ ALAPÍTVÁNY 2022-ES TEVÉKENYSÉGÉRE

(Folytatás a 3. oldalról.)

Ezen a képzésen részt vettek a Zajzoni Rab István Középiskola, a George Moroianu Középiskola magyar tagozat, a Zajzonban és Keresztváron működő magyar tagozat pedagógusai.

Az őszi tevékenységünket a Szent Mihály-Napok szervezésével kezdtük, Négyfalu legnagyobb magyar kulturális programjával. Gazdag rendezvényt sikerült létrehozunk szervezőtársainkkal, hiszen nemcsak hétfégi program volt, hanem az egész hétre kiterjedt: színházi előadás, borkóstoló, nőknek szóló előadás, játékest, gyerekelőadás, bál, koncertek, könyvbemutató, lovas-szekeres felvonulás, sütiverseny, néptáncelőadások, nótaest. Minden korosztályt érintettünk, kicsiktől nagyokig, és mindenkit szeretettel vártunk udvarunkon. A Szent Mihály-Napok után következett a kézműves egyesület szervezésében a *Hétfalusi minták használata az alkalmazott népművészetben* című műhelymunka, melynek aktív partnerei voltunk. Gyönyörű ruhadarabok készültek el a négy nap alatt, a helyi mintáinkat visszatükröző blúz, ruha, nadrág.

Ősz végére sikerült kiadnunk Barcasági Füzetek sorozat negyedik kötetét, a *Hétfalu gyerekeknek* című füzetünket, melyet ezúttal is két nyelven valósítottunk meg. A negyedik füzet kiadása igényelte eddig a legkomplexebb munkát, hiszen teljesen más volt a struktúra, nyelvezet és sokkal nagyobb csapat dolgozott a kivitelezésen. A csapat tagjai többnyire online dolgoztak, hiszen a 10, illetve a román verzió esetében 13 csapattag 4 településről kapcsolódott be a munkába: Négyfalu, Kolozsvár, Nagyvárád, Budapest. Füzetünk bemutatóit is lebonyolítottuk a környékbéli iskolák osztályaiban, amelyben hatalmas segítségünkre volt a Magyar Minisz-

terelnökség Petőfi programjának ösztöndíjasa.

Tavalyi utolsó rendezvényünk, ahol ugyancsak partner-szervezők voltunk, a 11. karácsonyi vásár volt. Fő attrakciónak a vásár számított, viszont gyerekelőadások, kézműves foglalkozás, koncertek, bemutató és mondókázás is díszítette a programot. Az udvaron ugyanakkor kürtőskalács-sütőnek, ínycsok és hússütős sátornak is akadt hely, így mindenki megtalálhatta a saját magának való finomságot, érdekességet. A november végén megjelent *Hétfalu gyerekeknek* című füzetnek itt tarthattuk a hivatalos bemutatóját és elbeszélgethettünk szerzőinkkel, program-koordinátorunkkal és közreműködőkkel, valamint bemutattuk a 2023-as év tematikus naptárát is.

Az események felsorolása után, büszkén állíthatjuk, hogy aktív partnerei vagyunk nyolc helybéli egyesületnek és intézménynek: a Hétfalusi Magyar Ifjúsági Klubnak, a Zajzoni Rab István Középiskolának, a 059 – Zajzoni Rab István Cserkész Csapatnak, a Barcasági Csángó Kézműves Egyesületnek, a Hétfalusi Magyar Művelődési Társaságnak, a 4VillageEvents Kft.-nek, a Kéknefelejcs Néptánc Együttesnek, illetve az RMDSZ Négyfalusi Nőszervezetének is.

Az alapítvány tevékenysége azonban nem csak az eseményekről szól. Ennél sokkal többet jelent a közösség és a civil szféra számára. Megemlítenénk két fontos találkozót, ahol az elnök személyében a Barcasági Csángó Alapítvány jelen volt a közéletben is: januárban Árkoson az Összetartozunk székely-szórvány partnerségi program éves találkozásánál, októberben Kolozsváron, az EMKE által megszervezett Magyar Házak Találkozásánál képviselhetjük a barcasági magyarságot, illetve no-

vemberben a Női Vállalkozók Országos Találkozásánál voltunk jelen, ahol új kapcsolatokat alakítottunk ki és régi kapcsolatokat ápolunk. Tanultunk, fejlődünk és hazahoztuk a tudást, hogy kamatoztassuk.

A felsorolt rendezvények mellett úgy tűnne, hogy maradt bőven szabad idő is. De csak úgy tűnik, hiszen a közösségnek szóló programok megszervezése és lebonyolításán kívül, az alapítvány háza egész évben csoportokat fogad, számszerűen 20 diák- és felnőtt csoport fordult meg az elmúlt évben a székház szálláshelyén, tagjait elszállásoltunk, étkeztettünk és eligazítottuk a barcasági csángók világában. Ezek mellett, 18 alkalommal bérelték ki tőlünk az előadótermet és az udvart egyéb rendezvények és összejövetelek céljából. Meg kell említsük, hogy többnyire helyi és környékbéli iskolák, osztályközösségek a bérlők. Nagy öröm számunkra, hogy kedvezményes áron megfelelő infrastruktúrát tudunk biztosítani a helyi közösségnek minőségi idő eltöltésére. Ezen tevékenységek által sikerül az infrastruktúránkat fenntartani, kar-

bantartani, korszerűsíteni, s ezáltal helyszínt biztosítani az eseménynek.

Az anyagi források másik részének a megszerzésére, amely többnyire az események megvalósítását teszi lehetővé, most is a pályázás kínálta a megoldásokat. Az idei évben hét nyertes pályázatot sikerült megírni, lebonyolítani és elszámolni: két pályázatot a Négyfalusi Polgármesteri Hivatalnál; két pályázatot a Communitas Alapítványnál; két pályázatot a magyarországi Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nél, egy pályázatot a Nemzetstratégiai Kutatóintézetnél. Továbbá anyagi forrás közvetítését biztosítjuk a magyar iskolák, kiemelten a Zajzoni Rab István Középiskola számára, az által, hogy jogi háttérrel adunk a támogatásoknak, amelyek számos helyi cégtől érkeznek.

Úgy érezzük, hogy egy nagyon zsúfolt, tartalmas és eseménydús 2022-es évet zárhatunk, amelyre büszkék vagyunk, hiszen munkánk által színesebbé tudjuk tenni a barcasági csángók mindennapjait.

Köszönjük minden egyes támogatóknak, partnerünknek, önkéntesünknek és a résztvevőnek, hogy velünk tartottak a 2022-es évben is. Találkozunk 2023-ban, ugyanilyen lelkesedéssel, hiszen mi már elkezdtük a készülődéseket a 2023-as év első rendezvényeire.

Petőfi
PROGRAM

Gergely Zoltán kolozsvári szobrászművész *Zájzoni Rab István* című művével tisztelgünk csángó költőnk emléke előtt születésének 191 éves évfordulóján.

Zájzoni Rab István 1832. február 2-án született Zajzonban. Idei évfordulóján a nevét viselő középiskolánkban Zájzoni Rab István emlékermet és állandó kiállítást avatunk fel.

HÉTFALU HONLAPJA
www.hetfalu.ro